

บทที่ 3
บทสรุป

1. ข้อสรุปทั่วไปเกี่ยวกับโครงการวิจัย

ดังที่ได้กล่าวมาแต่แรกในบทที่ 1 ว่าโครงการวิจัยเรื่องนี้ได้รับอนุมัติให้ทำการวิจัยเมื่อ พ.ศ. 2526 แต่เนื่องจากมีปัญหาในด้านนักวิจัยเจ้าของโครงการเดิม จึงทำให้ต้องเปลี่ยนตัวนักวิจัยผู้รับผิดชอบถึง 3 ครั้ง ในระหว่างที่ทำการศึกษาวิจัยและขณะเดียวกันก็ได้รับอนุญาตให้ขยายระยะเวลาดำเนินการมาเรื่อย ๆ จนกระทั่งแล้วเสร็จเป็นรายงานออกมาดังที่ปรากฏอยู่ในขณะนี้ ซึ่งคณะวิจัยชุดปัจจุบันมีความรู้สึกว่าการที่ออกมานั้นยังมีข้อบกพร่องอยู่ไม่เป็นที่พอใจมากนัก นอกจากเหตุผลเกี่ยวกับตัวผู้ดำเนินการแล้ว ยังพบว่ายังมีข้อจำกัดและปัญหาอีกหลายประการกล่าวคือ

ประการแรก พบว่าข้อมูลที่เก็บรวบรวมไว้เมื่อ พ.ศ. 2526 บางประการได้สูญหายไป และบางอย่างไม่สามารถจะนำมาวิเคราะห์ได้ยากแก่การตีความหมาย ดังนั้นคณะวิจัยปัจจุบันจึงจำเป็นต้องนำข้อมูลเดิมทั้งหมดมาพิจารณาใหม่ ซึ่งพบว่าส่วนมากยังใช้ได้ ถึงแม้ว่าจะเป็นข้อมูลเก่าก็ตาม แต่จะต้องนำมาปรับปรุงตรวจสอบใหม่ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน

ประการที่สอง ถ้าจะทำการวิเคราะห์เฉพาะข้อมูลเดิมที่มีอยู่ก็อาจทำได้ แต่ค่อนข้างจะล้าสมัย เนื่องจากมีการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับนักท่องเที่ยว สถานที่ และสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ทั้งทางเศรษฐกิจและสังคม ดังนั้นแทนที่จะทำการวิเคราะห์ข้อมูลเดิมที่มีอยู่เพียงอย่างเดียว จึงได้นำแบบสอบถามเดิมมาพิจารณาปรับปรุงให้เหมาะสมโดยพยายามรักษาให้คงรูปเดิมมากที่สุดที่จะทำได้ เพื่อจะได้นำมาออกไปทำการสัมภาษณ์นักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาในจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งมีลักษณะเป็นนักท่องเที่ยวภายในประเทศ (Domestic Tourist) มาเป็นประชากรตัวอย่างในการศึกษา สรุปแล้วจะมีประชากรตัวอย่าง 2 ชุด คือ ของเดิม (2526) จำนวน 250 ตัวอย่าง และปัจจุบัน (2530) ที่ทำการสัมภาษณ์ใหม่อีก 100 ตัวอย่าง ส่วนวิธีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างก็ยังคงใช้วิธีเดิมคือ Accidental Sampling และ Purposive Sampling

ประการที่สาม เมื่อมีการปรับปรุงแบบสอบถามและเพิ่มเติมจำนวนประชากรตัวอย่างใหม่ดังที่กล่าวข้างต้นแล้วพบว่าน่าจะมีการเพิ่มวัตถุประสงค์ของการวิจัยไปอีกชื่อว่า "เป็นการ-

ศึกษาเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวยุโรป 5 ปี (พ.ศ. 2526-2530) ดังที่ปรากฏอยู่ในตารางการวิเคราะห์ในบทที่สองแล้ว

ปัญหาและข้อจำกัดประการสุดท้ายได้แก่ ระยะเวลา เนื่องจากนักวิจัยคณะปัจจุบันต่างมีหน้าที่รับผิดชอบงานหลายด้าน อาทิเช่น งานด้านการบริหาร งานสอน และงานวิจัยโครงการอื่น ๆ อยู่ล้นมือ แต่มีความจำเป็นที่จะต้องรีบดำเนินการให้แล้วเสร็จตามที่ทบวงมหาวิทยาลัยผู้ให้ทุนอุดหนุนกำหนด จึงทำให้ผลงานที่ทำกันอย่างรวดเร็วรีบนั้นไม่ดีเท่าที่ควร มีข้อบกพร่องหลายประการ ส่วนในด้านการคำนวณตัวเลขในเชิงสถิตินั้นก็ใช้วิธีง่าย ๆ ในการวิเคราะห์ ทั้งนี้เพื่อให้ข้อมูลเดิมเมื่อ 5 ปีที่แล้ว สามารถนำมาเปรียบเทียบข้อมูลปัจจุบันได้ ถึงแม้ว่าจำนวนประชากรตัวอย่างจะแตกต่างกันก็ตาม ซึ่งวิธีนี้ก็ง่าย ๆ ก็โดยใช้ปรับปรุงการคำนวณเป็นอัตราส่วนร้อยละ

2. ข้อสรุปเกี่ยวกับผลการวิเคราะห์

การวิจัยข้อมูลในการศึกษาเกี่ยวกับการโรงแรมและการท่องเที่ยวได้ดำเนินการวิจัย 2 ช่วง คือ ปี พ.ศ. 2526 และ ปี พ.ศ. 2530 โดยทำการศึกษาและเก็บข้อมูลจากนักท่องเที่ยวภายในประเทศซึ่งเป็นประชากรตัวอย่าง 350 คน ผลการวิจัยพอสรุปได้ดังนี้

2.1 ข้อมูลทั่วไป

ลักษณะทั่วไปของนักท่องเที่ยวที่พบว่ามีนักท่องเที่ยวตั้งปี 2526 และ ปี 2530 ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย และมีอายุอยู่ในช่วงระหว่าง 20-34 ปี ส่วนสถานภาพการสมรสนั้นนักท่องเที่ยวปี 2526 จะเป็นกลุ่มที่สมรสแล้ว ในขณะที่นักท่องเที่ยวปี 2530 เป็นกลุ่มที่โสด สำหรับอาชีพแล้ว นักท่องเที่ยวปี 2526 จะเป็นกลุ่มข้าราชการเป็นส่วนใหญ่ และมีสัดส่วนของกลุ่มอาชีพธุรกิจเอกชนน้อยกว่านักท่องเที่ยวปี 2530

2.2 ข้อมูลเกี่ยวกับการเดินทางและประเภทของแหล่งท่องเที่ยว

จากการศึกษาถึงจำนวนครั้งที่นักท่องเที่ยวได้เดินทางไปในจังหวัดต่าง ๆ ในภาคเหนือแล้วปรากฏว่า นักท่องเที่ยวปี 2526 และ ปี 2530 ส่วนใหญ่เคยไปเที่ยว 9 ครั้งขึ้นไป จากคำถามถึงจำนวนครั้งที่นักท่องเที่ยวได้เดินทางไปในภาคอื่น ๆ นอกจากภาคเหนือ นั้น นักท่องเที่ยวปี 2526 เคยไประหว่าง 1-2 ครั้ง เป็นส่วนใหญ่ เช่นเดียวกับนักท่องเที่ยวปี 2530 และจากการที่ได้ไปท่องเที่ยวในภาคเหนือแต่ละครั้งนั้น นักท่องเที่ยวปี 2526 จะใช้ระยะเวลา 2 วัน 1 คืน เป็นส่วนใหญ่ ในขณะที่นักท่องเที่ยวปี 2530 จะใช้ระยะเวลาท่องเที่ยว 3 วัน 2 คืน เกี่ยวกับสถานที่พักและจำนวนครั้งที่พักนั้น นักท่องเที่ยวปี 2526 และ ปี 2530 นิยมที่จะพักโรงแรม

และบ้านเพื่อน หรือบ้านญาติมากกว่าที่อื่น การพักที่บ้านพักเอกชนหรือเกสเฮาส์ นั้นมีจำนวนน้อย และส่วนใหญ่จะพัก 1-2 ครั้ง อย่างไรก็ตามการท่องเที่ยวแบบไปเช้าเย็นกลับนั้น นักท่องเที่ยวปี 2526 จะนิยมมากกว่าปี 2530 การเดินทางท่องเที่ยวแต่ละครั้งทั้งนักท่องเที่ยวปี 2526 และปี 2530 จะใช้รถยนต์ส่วนบุคคลเป็นส่วนใหญ่ ส่วนรถไฟและรถยนต์ประจำทางคงมีบ้าง และมากกว่าการเดินทางโดยเครื่องบิน

ทางด้านแหล่งท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวทั้งปี 2526 และ ปี 2530 นิยมและชอบท่องเที่ยวตามแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติประเภทน้ำตกมากเป็นอันดับ 1 ส่วนแหล่งท่องเที่ยวประเภทประวัติศาสตร์ ศิลปกรรม สถาปัตยกรรม และศิลปวัฒนธรรมความเป็นอยู่ที่ถือนั้น นักท่องเที่ยวทั้งปี 2526 และ 2530 นิยมและชอบท่องเที่ยววัดเป็นส่วนใหญ่ และนิยมท่องเที่ยวดูการฟ้อนรำ หรือรำพื้นบ้านเป็นอันดับรองลงมา นอกจากนี้แหล่งท่องเที่ยวประเภทอื่น ๆ เช่น การศึกษาหาความรู้ การซื้อของพื้นเมืองนั้น นักท่องเที่ยวทั้ง ปี 2526 และ ปี 2530 ส่วนมากนิยมและชอบที่จะไปหาซื้อของพื้นเมือง

สำหรับการศึกษาดูงานการจัดอันดับจังหวัดที่นักท่องเที่ยวอยากจะไปเที่ยวที่นั้น นักท่องเที่ยวทั้งปี 2526 และปี 2530 จัดอันดับให้จังหวัดเชียงรายเป็นจังหวัดที่ชอบและอยากไปเที่ยวเป็นอันดับหนึ่ง เมื่อพิจารณาถึงจำนวนครั้งที่ไปเที่ยวในจังหวัดต่าง ๆ ทางภาคเหนือแล้วกลับพบว่านักท่องเที่ยวปี 2526 ไปท่องเที่ยวจังหวัดสุโขทัยมากที่สุด และมากกว่าจังหวัดอื่น ๆ คือไปเที่ยวมากกว่า 3 ครั้ง แต่จังหวัดเชียงรายก็ยังคงมีการท่องเที่ยวอยู่ แต่อยู่ในสัดส่วน 1-2 ครั้ง ส่วนนักท่องเที่ยวปี 2530 กลับท่องเที่ยวจังหวัดเชียงใหม่มากที่สุด คือ เคยไปเพียง 1-2 ครั้ง และ 3 ครั้งขึ้นไป

อย่างไรก็ดี เมื่อพิจารณาจังหวัดที่นักท่องเที่ยวไม่เคยไปแล้วพบว่านักท่องเที่ยวปี 2530 ไม่เคยไปหรือไปแต่อาจจะมีจำนวนน้อยครั้งก็คือจังหวัดน่าน กำแพงเพชร และพิจิตร ในขณะที่นักท่องเที่ยวปี 2526 ไม่เคยไปจังหวัดชัยนาท ในอัตราสูงกว่าจังหวัดอื่น ๆ